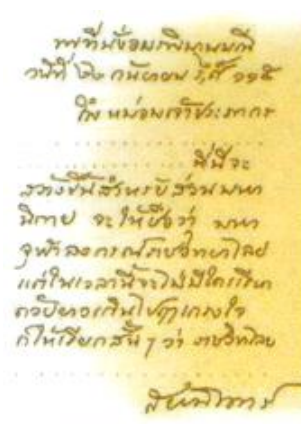

ประวัติการจัดตั้ง

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2432 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้ทรงสถาปนาสถานศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูงของพระสงฆ์และคฤหัสถ์ เบื้องต้นแห่งการสถาปนาได้พระราชทานนามว่า “มหาธาตุวิทยาลัย” ต่อมาเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2439 ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนนามจาก “มหาธาตุวิทยาลัย” เป็น “มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย”

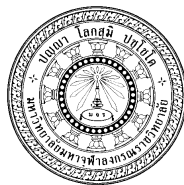
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนเดิมในนามของมหาธาตุวิทยาลัยตลอดมา จนกระทั่งวันที่ 9 มกราคม 2490 พระมหาเถระฝ่ายมหานิกายจำนวน 57 รูป มีพระพิมลธรรม (ช้อย ฐานทัตตเถระ) เป็นผู้นำได้ ประชุมกัน ณ ตำหนักสมเด็จวัดมหาธาตุฯ

ประกาศให้มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ดำเนินการจัดการศึกษาในรูปแบบมหาวิทยาลัย ตามพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งมีพระพิมลธรรม (ช้อย ฐานทัตตเถระ) เป็นปฐมสภานายกได้เปิดการศึกษาในรูปแบบมหาวิทยาลัย ตั้งแต่วันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2490 เป็นต้นมา

ในปี พ.ศ. 2540 รัฐสภาได้ตราพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยขึ้น โดยให้มหาวิทยาลัยมีสถานภาพเป็นนิติบุคคล และเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐ ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 114 ตอนที่ 51 ก เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2540 หลังจากที่มีมหาวิทยาลัย ได้มีพระราชบัญญัติมีสถานภาพเป็นนิติบุคคลและเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแล้วก็ได้ดำเนินการศึกษาวิจัยการบริการวิชาการทางพระพุทธศาสนาแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมตามวัตถุประสงค์ และนโยบายของมหาวิทยาลัยให้มั่นคงและเจริญก้าวหน้าต่อไป

ตราสัญลักษณ์และเข็มสัญลักษณ์ประจำมหาวิทยาลัย

1. ตราสัญลักษณ์

เป็นพระจุลมงกุฏ (พระเกี้ยว) เปล่งรัศมี เป็นส่วนพระราชลัญจกรประจำพระองค์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ตรงฐานพระเกี้ยวมีอักษรย่อ ม จ ร หมายถึง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประดิษฐานอยู่ตรงกลางของธรรมจักรที่ขอบกลางด้านบนของธรรมจักรมีอักษรภาษาบาลีว่า **ปณฺญา โลกสฺมิ ปชฺโชโต** แปลว่า ปัญญาเป็นแสงสว่างในโลก หมายถึง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยจะอำนวยแสงสว่างทางปัญญาให้แก่ชาวโลก ที่ขอบกลางด้านล่างมีอักษรชื่อมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ลักษณะงานที่ใช้ตราสัญลักษณ์

- 1) งานด้านเอกสารตามระบบงานสารบรรณ
- 2) งานด้านทะเบียนการศึกษา
- 3) งานด้านการออกหลักฐานสำคัญของมหาวิทยาลัย

2. เข็มสัญลักษณ์

เป็นพระจุลมงกุฏ (พระเกี้ยว) เปล่งรัศมี เป็นส่วนพระราชลัญจกรประจำพระองค์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ด้านหลังพระเกี้ยวมีธรรมจักร ตรงฐานของพระเกี้ยวมีอักษรย่อว่า ม จ ร เป็นชื่อย่อ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และข้างล่างสุดมีอักษรชื่อมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ลักษณะงานที่ใช้เข็มสัญลักษณ์

- 1) ใช้เป็นเข็มสัญลักษณ์ประดับ
- 2) ใช้เป็นเข็มสัญลักษณ์ประดับปริญญาบัตร

3) ใช้เป็นเครื่องหมายในกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย

ชื่อเต็มและอักษรย่อ :

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย : ม จ ร
Mahachulalongkornrajavidyalaya University : M C U

ปรัชญา :

จัดการศึกษาพระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ พัฒนาจิตใจและสังคม

ปณิธานของมหาวิทยาลัย

ศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูง สำหรับพระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์

วิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย

ศูนย์กลางการศึกษาพระพุทธศาสนานานาชาติ

พันธกิจของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีพันธกิจหลัก 4 ประการคือ

1. ผลิตและพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 9 ประการคือ มีปฏิปทาน่าเลื่อมใส ใฝ่รู้ใฝ่คิด เป็นผู้นำด้านจิตใจและปัญญา มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงทางสังคม มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองให้เพียบพร้อมด้วยคุณธรรมและจริยธรรม

2. การวิจัยและการค้นคว้า เพื่อสร้างองค์ความรู้ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน เน้นการพัฒนาองค์ความรู้ในพระไตรปิฎกโดยวิธีสหวิทยาการแล้วนำองค์ความรู้ที่ค้นพบมาประยุกต์ใช้แก้ปัญหาศีลธรรมและจริยธรรมของสังคม รวมทั้งพัฒนาคุณภาพงานวิชาการด้านพระพุทธศาสนา

3. ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคมตามปณิธานการจัดตั้งมหาวิทยาลัย ด้วยการปรับปรุงกิจกรรมต่าง ๆ ให้ประสานสอดคล้องเอื้อต่อการส่งเสริมสนับสนุนกิจการคณะสงฆ์ สร้างความรู้ ความเข้าใจหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา สร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่ประชาชน จัดประชุม สัมมนา และฝึกอบรม เพื่อพัฒนาพระสงฆ์และบุคลากรทางศาสนา ให้มีศักยภาพในการธำรงรักษา เผยแผ่หลักคำสอนและเป็นแกนหลักในการพัฒนาจิตใจในวงกว้าง

4. เสริมสร้างและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ให้เอื้อต่อการศึกษา เพื่อสร้างจิตสำนึก และความภาคภูมิใจในความเป็นไทย สนับสนุนให้มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นรากฐานของการพัฒนาอย่างมีดุลยภาพ

ประวัติการก่อตั้ง

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาลัยสงฆ์ฟอซุนผาเมือง เพชรบูรณ์

คณะสงฆ์จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยการนำของพระเทพรัตนกวี (สุรินทร์ ชุตินฺธโร) เจ้าคณะจังหวัดเพชรบูรณ์ มีความมุ่งมั่นและประสงค์อย่างยิ่งที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาของพระภิกษุสามเณรในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์และจังหวัดใกล้เคียง จึงมอบหมายให้พระปริยัติพัชรภรณ์ รองเจ้าคณะจังหวัดเพชรบูรณ์ รูปที่ 1 ร่วมกับคณะสงฆ์จังหวัดเพชรบูรณ์ได้เสนอขอขยายห้องเรียนไปยังมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย ในการประชุมสภาฯ ครั้งที่ 2/2544 เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 นับตั้งแต่ได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย ห้องเรียนคณะพุทธศาสตร์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนมาโดยลำดับดังนี้

23 กุมภาพันธ์ 2544	สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้อนุมัติให้ดำเนินการเปิดโครงการขยายห้องเรียน โดยเปิดสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสนา
25 พฤษภาคม 2547	ได้รับอนุมัติจากคณะครุศาสตร์ให้ดำเนินการเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู (ป.วค.) รุ่นที่ 1
11 มีนาคม 2548	ได้รับอนุมัติจากสภาวิชาการให้เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.) รุ่นที่ 1
30 มีนาคม 2550	ได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ 2/2550 เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2550 ให้เปิดทำการเรียนการสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา (สำหรับพระภิกษุสามเณร)
14 พฤษภาคม 2550	ได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ 3/2550 เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2550 ให้เปิดทำการเรียนการสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา (สำหรับคฤหัสถ์)
20 กุมภาพันธ์ 2551	ได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ 1/2551 เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2551 ให้เปิดทำการเรียนการสอนหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต

- สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิชาเอกการบริหารรัฐกิจ (สำหรับ
พระภิกษุสามเณร)
- 11 กรกฎาคม 2551 ได้รับอนุมัติจากสภาวิชาการ ในคราวประชุมครั้งที่
7/2551 เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2551 ให้เปิดทำ
การเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหาร
กิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.) รุ่นที่ 2 ณ วัดประชานิยมิต
ตำบลท่าโรง อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์
- 26 มกราคม 2552 ได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่
7/2551 เมื่อวันศุกร์ที่ 28 พฤศจิกายน 2551 ให้
เปิดรับคฤหัสถ์เข้าศึกษาหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิชาเอกการบริหารรัฐกิจ
- 19 มีนาคม 2552 ได้รับอนุมัติจากสภาวิชาการ ในคราวประชุมครั้งที่
3/2552 เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 19 มีนาคม 2552 ให้เปิดทำ
การเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตร
การบริหารกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.) รุ่นที่ 1
ณ วัดมหาธาตุ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์
- 26 พฤศจิกายน 2558 ได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่
8/2558 เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 26 พฤศจิกายน 2558
ให้ยกฐานะจากห้องเรียนขึ้นเป็นวิทยาลัยสงฆ์พ่อบุณผา
เมือง เพชรบูรณ์
- 29 กุมภาพันธ์ 2559 ทางรัฐบาลได้ประกาศการยกฐานะเป็นวิทยาลัยสงฆ์ลงใน
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 133 หน้า 39 ตอนพิเศษ 48 ง
- ในปีการศึกษา 2562 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พ่อบุณผาเมือง
เพชรบูรณ์ ได้เปิดรับสมัครนิสิตนักศึกษาเข้าเรียน จำนวน 5 หลักสูตรคือ
- ระดับปริญญาตรี 3 หลักสูตรได้แก่
1. หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสนา สำหรับพระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์
  2. หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา สำหรับพระภิกษุสามเณรและ
คฤหัสถ์
  3. หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สำหรับพระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์

ระดับประกาศนียบัตร 2 หลักสูตร (หลักสูตร 1 ปี) ได้แก่

1.หลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.) สำหรับพระสังฆาธิการและครูสอนพระปริยัติธรรม

2.หลักสูตรประกาศนียบัตรพระพุทธศาสนา (ป.พศ.) สำหรับพระสังฆาธิการ, ครูสอนพระปริยัติธรรม และคฤหัสถ์

โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์

1. ชื่อหลักสูตร

1.1 ชื่อหลักสูตรภาษาไทยหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์

1.2 ชื่อหลักสูตรภาษาอังกฤษ Certificate, Program in Sangha Administration

2. ชื่อประกาศนียบัตร

2.1 ชื่อภาษาไทย

2.1.1 ชื่อเต็ม ประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์

2.1.2 ชื่อย่อ ป.บส.

2.2 ชื่อภาษาอังกฤษ

2.2.1 ชื่อเต็ม Certificate in Sangha Administration

2.2.2 ชื่อย่อ Cert. in Sangha Admin.

3. หลักสูตร

หลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ มี 24 หน่วยกิต ประกอบด้วย

ก. วิชาบังคับ จำนวน 18 หน่วยกิต

ข. วิชาเลือก จำนวน 6 หน่วยกิต

ก. กลุ่มวิชาบังคับ จำนวน 18 หน่วยกิต

บส 001 การปกครองคณะสงฆ์ 2 (2 - 0 - 4)

บส 002 กฎหมายคณะสงฆ์ 2 (2 - 0 - 4)

บส 003 พระสงฆ์กับภาวะผู้นำ 2 (2 - 0 - 4)

บส 004 การบริหารการศึกษาคณะสงฆ์ 2 (2 - 0 - 4)

บส 005 การบริหารงานสาธารณูปการ 2 (2 - 0 - 4)

บส 006 การบริหารศาสนสมบัติ 2 (2 - 0 - 4)

บส 007 การบริหารงบประมาณ 2 (2 - 0 - 4)

บส 008	สัมมนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์	2 (2 - 0 - 4)
บส 009	การบริหารงานธุรการ	2 (2 - 0 - 4)
ข. กลุ่มวิชาเลือก จำนวน 6 หน่วยกิต		
บส 020	พระพุทธศาสนากับการศึกษาสงเคราะห์	2 (2 - 0 - 4)
บส 022	พระพุทธศาสนากับงานสังคมสงเคราะห์	2 (2 - 0 - 4)
บส 022	พระไตรปิฎกศึกษา	2 (2 - 0 - 4)
บส 023	พุทธวิธีการสอน	2 (2 - 0 - 4)
บส 024	ธรรมนิเทศ	2 (2 - 0 - 4)
บส 025	พุทธศิลป์	2 (2 - 0 - 4)
บส 026	เทศกาลและพุทธศาสนพิธี	2 (2 - 0 - 4)
บส 027	พระพุทธศาสนากับสถานการณ์ปัจจุบัน	2 (2 - 0 - 4)
บส 028	นวัตกรรมทางการศึกษา	2 (2 - 0 - 4)
บส 029	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	2 (2 - 0 - 4)
บส 020	การศึกษาอิสระ	2 (2 - 0 - 4)
ค. กลุ่มวิชาเสริม		
SP 101	บาลีไวยากรณ์ 1	2 (2 - 0 - 4)
000 116	ภาษาอังกฤษเบื้องต้น	2 (2 - 0 - 4)

4. ระบบการศึกษา

ใช้ระบบหน่วยทวิภาค (Semester Credit System) โดยแบ่งเวลาการศึกษาในปีการศึกษาออกเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติคือ

ภาคการศึกษาที่หนึ่ง (First Semester) มีเวลาเรียนไม่ต่ำกว่า 15 สัปดาห์

ภาคการศึกษาที่สอง (Second Semester) มีเวลาเรียนไม่ต่ำกว่า 15 สัปดาห์

5. ระยะเวลาการศึกษา

ระยะเวลาการศึกษาตลอดหลักสูตร 2 ปี หรือต้องไม่ต่ำกว่า 2 ภาคการศึกษาปกติ แต่อย่างมากไม่เกิน 2 เท่าของระยะเวลาการศึกษาปกติของหลักสูตร

6. การลงทะเบียนเรียน

กำหนดให้ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 1 จำนวน 12 หน่วยกิต และในภาคการศึกษาที่ 2 จำนวน 12 หน่วยกิต ส่วนรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนโดยไม่นับหน่วยกิตให้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของการจัดแผนการสอนของแต่ละแห่ง

7. การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา

เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยอนุโลม และโดยเกณฑ์ทั่วไปคือ

7.2 ให้มีการวัดผลการศึกษาทุกรายวิชาที่นิสิตได้ลงทะเบียนไว้ในแต่ละภาคการศึกษา

7.2 นิสิตต้องมีเวลาเรียนในแต่ละรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนเรียนไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมดในภาคการศึกษานั้น จึงจะมีสิทธิเข้าสอบในรายวิชานั้น

7.3 การประเมินผลการศึกษาในแต่ละรายวิชานั้น ให้มีผลการศึกษาระดับ (Grade) และค่าระดับ (Grade Point) ดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ	ค่าระดับ
ดีเยี่ยม (Excellent)	A	4.00
ดีมาก (Very Good)	B ⁺	3.5
ดี (Good)	B	3.00
ค่อนข้างดี (Very Fair)	C ⁺	2.5
พอใช้ (Fair)	C	2.00
ค่อนข้างพอใช้ (Quite Fair)	D ⁺	2.5
อ่อน (Poor)	D	2.00
ตก (Failed)	F	0

ทั้งนี้ เกณฑ์คะแนนต่ำสุดที่ถือว่าผ่านในรายวิชานั้น ๆ คือ ระดับ D

7.4 นิสิตผู้สำเร็จการศึกษาต้องมีคุณสมบัติ คือ

ก. สอบได้หน่วยกิตสะสมครบตามหลักสูตรเข้าศึกษาภายในระยะเวลาไม่เกิน 2 เท่า ของเวลาการศึกษาตามหลักสูตรและมีค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่าค่าระดับ 2.00

ข. ผ่านการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ค. มีความประพฤติดี

ง. ไม่มีพันธะอื่นใดกับมหาวิทยาลัย

7.5 นิสิตผู้สำเร็จการศึกษามีสิทธิที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นปริญญาตรีของ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในสาขาวิชาที่มหาวิทยาลัยกำหนด แต่ทั้งนี้ ต้องได้รับค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.50

8. แนวสังเขปรายวิชาและเนื้อหาวิชา

หลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จำนวน 24 หน่วยกิต

8.1 กลุ่มวิชาบังคับ จำนวน 18 หน่วยกิต

บส 001 การปกครองคณะสงฆ์ 2 (2 - 0 - 4)

(Sangha Administration)

ศึกษาพัฒนาการของระบบการปกครองคณะสงฆ์ตั้งแต่สมัยพุทธกาลถึงปัจจุบัน และวิเคราะห์เนื้อหาพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ฉบับต่าง ๆ กฎ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศที่สำคัญของคณะสงฆ์ และการปกครองคณะสงฆ์อื่น ๆ

บส 002 กฎหมายคณะสงฆ์ 2 (2 - 0 - 4)

(Sangha Law)

ศึกษาเปรียบเทียบมูลเหตุการบัญญัติพระวินัย ประเภทความผิดตามพระวินัย องค์ประกอบในการกระทำความผิดตามพระวินัย กับพระราชบัญญัติ คณะสงฆ์และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

บส 003 พระสงฆ์กับภาวะผู้นำ 2 (2 - 0 - 4)

(Sangha and Leadership)

ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับผู้นำ การบริหารในองค์การสงฆ์ บทบาทของพระสงฆ์กับความเป็นผู้นำ เน้นความเป็นผู้นำตามแนวพุทธ พระสงฆ์ผู้นำกับการตัดสินใจ การสร้างมนุษยสัมพันธ์ การติดต่อสื่อสาร และการสร้างแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกองค์การสงฆ์ การพูดแบบผู้นำ การพัฒนาพระสงฆ์ในการเป็นผู้นำและภาวะผู้นำตามแนวพุทธ

บส 004 การบริหารการศึกษาคณะสงฆ์ 2 (2 - 0 - 4)

(Educational Administration of Thai Sangha)

ศึกษาความเป็นมาของการศึกษาแห่งคณะสงฆ์ พัฒนาการและหลักการบริหารการศึกษาคณะสงฆ์ โครงสร้างและระบบการศึกษาคณะสงฆ์ บทบาทของพระสงฆ์ต่อการบริหารการศึกษา แนวโน้มการศึกษาสงฆ์ และพระราชบัญญัติ กฎ ระเบียบทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

บส 005 การบริหารงานสาธารณูปการ 2 (2 - 0 - 4)

(Administration of Public Construction)

ศึกษาแนวคิดการบริหารงานสาธารณูปการของคณะสงฆ์ พัฒนาการงานสาธารณูปการของพระสงฆ์ การดูแลรักษาและจัดการศาสนศึกษาสมบัติของวัด การก่อสร้างและบูรณะปฏิสังขรณ์เสนาสนะ พระสงฆ์กับการอนุรักษ์ศิลปกรรมของชาติ งานสาธารณูปการตามแบบเอกลักษณ์ประจำภาคต่าง ๆ หลักพุทธธรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานสาธารณูปการ ปัญหาและแนวโน้มการบริหารงานสาธารณูปการ

บส 006 การบริหารศาสนสมบัติ 2 (2 - 0 - 4)

(Administration of Religious Property)

ศึกษาความเป็นมาและประเภทของศาสนสมบัติ กฎและระเบียบที่ว่าด้วยศาสนสมบัติ การบริหารจัดการศาสนสมบัติ และแนวโน้มการจัดการศาสนสมบัติ

บส 007   การบริหารงบประมาณ   2 (2 - 0 - 4)

(Public Budgeting Administration)

ศึกษาความหมาย แนวคิด ทฤษฎี และนโยบายเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ บทบาทและอิทธิพลของการเมืองที่มีต่องบประมาณและการคลังของประเทศ กระบวนการงบประมาณ เทคนิคและวิธีการวิเคราะห์งบประมาณ

บส 008   สัมมนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์   2 (2 - 0 - 4)

(Seminar on Sangha Administration)

สัมมนาปัญหาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ตามหัวข้อที่กำหนด

บส 009   การบริหารงานธุรการ   2 (2 - 0 - 4)

(Administrative Management)

ศึกษาความหมายและขอบข่ายของวิชาการเลขานุการ งานสารบรรณ งานการประชุมหรือหนังสือคณะสงฆ์ การบัญชีและการเงินของวัด การจัดเก็บข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ลำดับสมณศักดิ์ และความรู้ทั่วไป โดยเน้นการฝึกปฏิบัติเป็นสำคัญ

8.2 กลุ่มวิชาเลือก จำนวน 6 หน่วยกิต

บส 010   พระพุทธศาสนากับการศึกษาสงเคราะห์   2 (2 - 0 - 4)

(Buddhism and Social Welfare Education)

ศึกษาแนวคิดการจัดการศึกษาสงเคราะห์ของพระพุทธศาสนา บทบาทของพระสงฆ์ในการจัดการศึกษาสงเคราะห์ ศึกษากรณีตัวอย่าง เช่น การศึกษาเด็กก่อนเกณฑ์ การศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัด การศึกษาโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ และศึกษาหลักพุทธธรรมที่เกี่ยวกับการศึกษาสงเคราะห์

บส 011   พระพุทธศาสนากับงานสังคมสงเคราะห์   2 (2 - 0 - 4)

(Buddhism and Social Works)

ศึกษาแนวคิดการสังคมสงเคราะห์ของพระพุทธศาสนา บทบาทของพระสงฆ์ในการสงเคราะห์ ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน เช่น การสาธารณสุข การสาธารณสงเคราะห์ การสงเคราะห์ด้านจิตใจ และศึกษาหลักพุทธธรรมที่เกี่ยวกับการสังคมสงเคราะห์

บส 012   พระไตรปิฎกศึกษา   2 (2 - 0 - 4)

(Tipitaka Studies)

ศึกษากำเนิดและพัฒนาการคัมภีร์พระไตรปิฎก การจำแนกคัมภีร์พระไตรปิฎก และสำรวจเนื้อหาสาระของคัมภีร์พระไตรปิฎกโดยสังเขป แนวการจำแนกพระไตรปิฎกของพระอรหันตเถาจารย์ความเป็นมาของพระไตรปิฎกในประเทศไทย ระบบการสืบค้นคัมภีร์พระไตรปิฎกด้วยคอมพิวเตอร์ และพระไตรปิฎกฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บส 013 พุทธวิธีการสอน 2 (2 - 0 - 4)
(Buddha's Teaching Methods)

ศึกษาหลักการและวิธีสอนของพระพุทธเจ้า การวิเคราะห์ธรรมชาติผู้เรียน คุณสมบัติของผู้สอน วัตถุประสงค์ในการสอน การเลือกวิธีการสอนตามแนวไตรสิกขา อริยสัจ 4 อนุพุทธพิกถา และนวัจนศาสตร์

บส 014 ธรรมนิเทศ 2 (2 - 0 - 4)
(Dhamma Communication)

ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับนิเทศศาสตร์ หลักการและวิธีการเผยแพร่พระพุทธศาสนา ศิลปะการเขียนบทความ ศิลปะการพูดในที่ชุมนุมชน การพัฒนาบุคลิกภาพเกี่ยวกับการพูด การเทศนา การแสดงปาฐกถาธรรม การอภิปราย วิธีการใช้สื่อประกอบการบรรยาย บทบาทและอิทธิพลของสื่อต่อการเผยแพร่ธรรมะ

บส 015 พุทธศิลป์ 2 (2 - 0 - 4)
(Buddhist Arts)

ศึกษาพัฒนาการของพุทธศิลป์ในอินเดีย และคลื่นพระพุทธศาสนาที่เข้ามาสู่ประเทศไทย ซึ่งสัมพันธ์กับสกุลศิลปะสมัยต่าง ๆ จนเกิดเป็นสกุลศิลปะในประเทศไทย ทั้งด้านประติมากรรม จิตรกรรมและสถาปัตยกรรม อิทธิพลของพุทธศิลป์ในสังคมไทยและแนวทางในการอนุรักษ์พุทธศิลป์ ปรัชญาธรรมทางวัตถุและความงามจากพุทธศิลป์สมัยต่าง ๆ ในประเทศไทยโดยอาศัยพุทธลักษณะ

บส 016 เทศกาลและพุทธศาสนพิธี 2 (2 - 0 - 4)
(Buddhist Festivals and Traditions)

ศึกษาเทศกาลและพิธีกรรมที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา ความหมาย คุณค่าของเทศกาลและพิธีกรรมนั้น ๆ ให้สามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง โดยเน้นให้มีการฝึกปฏิบัติ

บส 017 พระพุทธศาสนากับสถานการณ์ปัจจุบัน 2 (2 - 0 - 4)
(Buddhism in Current Affairs)

ศึกษาเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบันของพระพุทธศาสนาในประเทศต่าง ๆ ทั้งในทวีปเอเชียและยุโรป อเมริกาและออสเตรเลีย ผลกระทบของลัทธิการเมืองและศาสนาอื่น ๆ ที่มีต่อสถานะของพระพุทธศาสนา อิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่มีต่อสังคมโลก และบทบาทขององค์กรพระพุทธศาสนา ระดับนานาชาติ

บส 018 นวัตกรรมทางการศึกษา 2 (2 - 0 - 4)
(Innovation in Education)

ศึกษาแนวคิดใหม่และทางเลือกสำหรับการศึกษาทั่วไป ทฤษฎีและแนวโน้มเกี่ยวกับการบริหาร การศึกษา แนวคิดใหม่ทางการศึกษาขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษา และการจัดจรรยาศึกษาในโรงเรียน

